

RAPORT SENACKIEJ KOMISJI DS. DYDAKTYKI I ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ KSZTAŁCENIA Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie – rok akademicki 2024/2025

Raport został przygotowany na podstawie Raportów Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia przygotowanych zgodnie z Uchwałą nr 53/2019-2020 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie z dnia 28 lutego 2020 r. w sprawie wewnętrznego systemu zarządzania jakością kształcenia w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie, Zarządzeniem nr 20/2020 Rektora UP w Lublinie z dnia 28 lutego 2020 r. w sprawie wprowadzenia procedur funkcjonowania wewnętrznego systemu zarządzania jakością kształcenia oraz określenia wzorów ankiet oceniających jakość kształcenia w UP w Lublinie oraz Uchwałą nr 3/2023-2024 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie z dnia 27 października 2023 r. w sprawie wytycznych dotyczących przygotowania i doskonalenia programów studiów w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie.

W Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie istnieje Wewnętrzny System Zarządzania Jakością Kształcenia, który jest stosowany do oceny, zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia zgodnie z obowiązującymi procedurami i instrukcjami. Zarządzanie jakością kształcenia jest istotnym elementem działalności Uniwersytetu, wydziałów i oferowanych na nich kierunków kształcenia. Jest ono zintegrowane w specjalną akademicką strukturę organizacyjną i uwzględnione w Księgach Jakości Kształcenia dostępnych na poszczególnych wydziałach. W roku akademickim 2024/2025 na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie po raz kolejny realizowano zadania wynikające z wdrożenia Wewnętrznego Systemu Zarządzania Jakością Kształcenia (WSZJK).

Działania mające na celu zagwarantowanie edukacji na najwyższym poziomie biorą swój początek w monitorowaniu i doskonaleniu jakości kształcenia na wszystkich wydziałach i kierunkach studiów i odbywają się systemowo w ramach WSZJK UP w Lublinie. Optymalizacja programów studiów zgodnie z potrzebami rynku pracy, a także podnoszenie poziomu kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studentów oraz słuchaczy UP w Lublinie są skutkiem systematycznie prowadzonych konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi oraz otoczeniem społeczno-gospodarczym i bezpośrednio wpływa na zwiększenie atrakcyjności studiowania.

Zgodnie z harmonogramem Senackiej Komisji ds. Dydaktyki i Zarządzania Jakością Kształcenia na UP w Lublinie w roku akademickim 2024/2025, przeprowadzono działania mające na celu monitorowanie i doskonalenie jakości kształcenia w Uczelni. Ofertę edukacyjną stanowiło 59 kierunków studiów (z czego realizowano 46). W ocenianym okresie utworzono: Animal Welfare Management – studia pierwszego stopnia w języku

angielskim oraz kryminalistyka w biogospodarce – studia drugiego stopnia w języku polskim.

Działalność Rad programowych

Rady programowe poszczególnych kierunków studiów dokonały przeglądu modułów oraz doskonalenia programów kształcenia i efektów uczenia się zgodnie z aktualnymi wymaganiami prawnymi, zaleceniami interesariuszy oraz wytycznymi Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Przeprowadzona została analiza warunków prowadzenia studiów na kierunkach funkcjonujących w Uczelni aktualnie tworzonych włączając badanie opinii otoczenia społeczno-gospodarczego. Rady Programowe przeprowadziły monitoring programów realizowanych kierunków studiów ze zwróceniem szczególnej uwagi na dostosowanie formy zajęć w planach do modułu. Dokonano również analizy uzyskanych efektów uczenia się w powiązaniu z liczbą godzin dla modułu, a także weryfikacji stosowanej punktacji ECTS. Sprawdzono plany studiów i uzupełniono przedmiotami anglojęzycznymi wzbogacając ofertę dydaktyczną. Programy studiów poszerzono i zmodernizowano również na podstawie konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi, a także przeprowadzonych wśród studentów i absolwentów ankiet. Dokonano sprawdzenia poprawności organizacji praktyk studenckich łącznie z doбором placówek odbywania praktyk przez studentów. Łącznie przeprowadzono doskonalenie 13 programów studiów.

Baza dydaktyczna

W roku akademickim 2024/2025 prowadzono dalsze udoskonalenia bazy dydaktycznej, które obejmowały zakup aparatury badawczej, multimediiów oraz modernizację pomieszczeń dydaktycznych, jednakże raporty komisji ds. jakości kształcenia na poszczególnych wydziałach jednoznacznie wskazują na stałą potrzebę dalszego unowocześniania bazy dydaktycznej. W celu dostosowania księgozbioru do potrzeb kształcenia na Uczelni, systematycznie zgłaszano zapotrzebowanie na nowe książki do biblioteki oraz na dostęp do baz danych. Dużym uznaniem wśród społeczności akademickiej cieszyła się możliwość korzystania z baz danych stosujących narzędzia sztucznej inteligencji (Scopus AI).

Doskonalenie kadry i hospitacje

W roku akademickim 2024/2025 nauczyciele akademicy Uniwersytetu systematycznie podnosili swoje kwalifikacje dydaktyczne, naukowe i zawodowe poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach specjalistycznych, konferencjach oraz krajowych i zagranicznych stażach naukowych i dydaktycznych. Podejmowane działania przyczyniły się do dalszego rozwoju kompetencji kadry akademickiej oraz doskonalenia jakości kształcenia. Znaczna aktywność programie Erasmus+ dała możliwość podniesienia

kwalifikacji pracowników pod względem językowym, jak również umożliwiła porównanie oraz dopasowanie treści nauczanych przedmiotów z innymi uczelniami partnerskimi.

W poszczególnych jednostkach uczelni przeprowadzono hospitacje, zgodnie z obowiązującymi procedurami w oparciu o ustalony harmonogram. Hospitowani byli dobrze przygotowani zarówno pod względem merytorycznym, jak i dydaktycznym. Wykazywali znajomość nowoczesnych metod nauczania, często stosując aktywizujące formy pracy ze studentami, w tym multimedia i aplikacje mobilne wspierające proces kształcenia. Zajęcia realizowano z dużym zaangażowaniem, terminowo i zgodnie z zaplanowanym harmonogramem, a ich tematyka była adekwatna do treści modułu. Zajęcia sprzyjały aktywności studentów oraz umożliwiały nabycie wiedzy i rozwijanie umiejętności.

Ocena pracy nauczycieli przez studentów

Oceny pracy wszystkich nauczycieli prowadzących wykłady i ćwiczenia w roku akademickim 2024/2025 na wszystkich kierunkach studiów realizowanych w Uniwersytecie przeprowadzono na podstawie ankiet satysfakcji studenta. Analizując uzyskane wyniki można stwierdzić, że jakość kształcenia została wysoko oceniona przez studentów. Najwyżej oceniono, w zależności od wydziału, przygotowanie nauczyciela do zajęć dydaktycznych, terminowość, punktualność i efektywność wykorzystania czasu lub postawę interpersonalną i stosunek nauczyciela do studenta. Wysoko oceniano również treści realizowanych modułów. Ciągłe obserwuje się stosunkowo niską liczbę wypełnianych ankiet. W związku z powyższym istotne wydają się dalsze działania mające na celu zachęcanie studentów do wyrażania swojej opinii na temat nauczycieli realizujących proces dydaktyczny.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Na wszystkich wydziałach Uniwersytetu przeprowadzono konsultacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym i interesariuszami zewnętrznymi, na których omawiano tematy związane z aktualnymi programami studiów oraz efektami uczenia się i ich zgodnością z potrzebami rynku pracy. Efektem takich spotkań nierzadko były porozumienia w zakresie możliwości odbywania praktyk studenckich w przedsiębiorstwach interesariuszy. Inną z form współpracy nauczycieli akademickich z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest prowadzenie szkoleń i kursów branżowych. Przykładem dobrej praktyki kontaktów ze środowiskiem społeczno-gospodarczym jest organizowanie targów staży i pracy podczas których firmy miały szansę na pozyskanie potencjalnych stażystów i pracowników. Studenci mieli okazję do bezpośrednich rozmów z przedstawicielami przedsiębiorstw, poszerzenia wiedzy na temat rynku pracy i możliwych kierunków rozwoju zawodowego.

Wewnętrzna ocena jakości kształcenia

Na wszystkich wydziałach Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia, po zakończeniu semestru zimowego i letniego, dokonały analizy protokołów zaliczeń i egzaminów. Na wszystkich kierunkach studiów, w obrębie zdecydowanej większości modułów, stopień osiągania efektów uczenia się uznano za zadowalający. Realizacja większości modułów pozwoliła w największym stopniu osiągnąć założone efekty w zakresie wiedzy, zaś w mniejszym stopniu w zakresie umiejętności.

Przeprowadzono analizę wyników ankiet dotyczących oceny praktyk zawodowych realizowanych na poszczególnych wydziałach. Zdecydowana większość studentów oceniła zgodność tematyki praktyk z programem studiów dobrze i bardzo dobrze, co potwierdza zadowolenie studentów z wybranych miejsc praktyk oraz prawidłowy ich przebieg. Analiza ankiet studentów pokazuje, że praktyki zawodowe są realizowane na wysokim poziomie i w zdecydowanej większości przynoszą studentom satysfakcję, a wiedza i umiejętności nabyte w trakcie studiów pozwalają na prawidłową realizację zadań w czasie trwania praktyk.

W roku akademickim 2024/2025, studia na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie ukończyło 1747 absolwentów. Większość dyplomantów uzyskała oceny bardzo dobre i dobre. Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia wspólnie z członkami rad programowych dokonały oceny jakości prac dyplomowych opierając się na raportach weryfikujących losowo wybrane prace. W większości przypadków wydziałowe komisje stwierdziły wysoką wartość merytoryczną ocenianych prac. Ogólnie prace dyplomowe spełniały wymagania stawiane pracom dla poszczególnych stopni studiów, ich tematy były zgodne z ich treścią, a formalna strona nie budziła zastrzeżeń. W celu stałego podnoszenia jakości powstających prac niezbędna jest ciągła dbałość o zgodność tematu i zakresu prac z efektami kierunkowymi, stosowanie analizy statystycznej potwierdzającej stawiane hipotezy, dbałość o dobrej jakości opis metod badawczych, trafniejsze wnioskowanie na podstawie uzyskanych wyników badań, lepszy dobór wartościowej literatury naukowej (w tym obcojęzycznej).

Analiza ankiet dyplomantów

Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia przeprowadziły analizę ankiet dyplomanta. Na jej podstawie można stwierdzić, że dyplomanci w zdecydowanej większości wyrażają zadowolenie z wybranych kierunków studiów. Podobnie jak w poprzednich latach, najlepiej oceniono współpracę z promotorem w trakcie przygotowania pracy dyplomowej, dostęp do zasobów Biblioteki Głównej, kompetencje pracowników

dziekanatów oraz działów realizujących zadania na rzecz studentów. Dyplomanci deklarują, że ich oczekiwania związane z wybranym kierunkiem studiów zostały spełnione w dobrym i bardzo dobrym stopniu oraz, że ukończony kierunek studiów jest godny polecenia. Zdecydowana większość respondentów uznała tematykę praktyk zawodowych za zgodną z realizowanym kierunkiem i programem studiów. Duża część absolwentów skorzystała w trakcie studiów z ponadprogramowej oferty Uczelni w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Respondenci brali udział m.in. w konferencjach naukowych, stażach, praktykach, wolontariatach, a także kursach zawodowych i językowych oraz brali udział w pracach badawczych studenckich kół naukowych. W ramach programu Erasmus+ zrealizowano 147 mobilności studentów. Respondenci za pomocą ankiety zgłaszali potrzebę zwiększenia ilości zajęć praktycznych i terenowych. Pomimo wskazanych uwag ogólna ocena zdecydowanej większości absolwentów dotycząca ukończonych przez nich kierunków utrzymywała się na poziomie dobrym i bardzo dobrym oraz skutkowała opinią, że kierunek jest godny polecenia.

Działalność naukowa studentów

Na Uniwersytecie aktywnie działają studenci skupieni w kilkudziesięciu kołach naukowych, często o wąskich specjalizacjach tematycznych. W roku akademickim 2024/2025 członkowie kół brali udział w konferencjach studenckich i międzynarodowych sympozjach, podczas których prezentowali referaty i doniesienia naukowe będące rezultatem prowadzonych badań naukowych. Prezentowali nabyte umiejętności w różnorodnych konkursach, zdobywali nagrody i wyróżnienia, a także realizowali projekty w ramach Festiwalu Nauki w 2024 r.

Zjawisko drop out

W roku akademickim 2024/2025 utrzymywało się niepokojące zjawisko drop-out, tj. rezygnacji z podjętego kierunku studiów. W przeprowadzonych badaniach ankietowych wśród studentów respondenci wskazywali na trzy główne obszary wpływające na rezygnacje studentów ze studiów, zwłaszcza na 1 roku studiów:

- duża różnica pomiędzy poziomem trudności materiału na pierwszych semestrach studiów a faktycznym przygotowaniem absolwentów szkół średnich z przedmiotów ścisłych,
- problemy z motywacją do nauki, niewłaściwe wyobrażenia studentów o programie studiów, przypadkowy wybór kierunku powodują niedopasowanie oczekiwań studentów do faktycznych wymagań akademickich.
- problemy pozauczelniane: finansowe, zawodowe, osobiste.

W celu zmniejszenia omawianego zjawiska wskazuje się zwiększanie efektywności procesu rekrutacji, zwiększenie pomocy psychologicznej studentom, wdrożenie zajęć

adaptacyjno-integracyjnych, przeciwdziałanie lukom kompetencyjnym oraz wdrożenie zajęć wyrównawczych, wdrożenie programów mentoringowych, wsparcie o charakterze materialnym.

Podsumowanie

Efekty działań podejmowanych na rzecz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia znajdują odzwierciedlenie przede wszystkim w pozytywnych ocenach Polskiej Komisji Akredytacyjnej uzyskanych przez oceniane kierunki studiów. Istotnym elementem tych działań jest również systematyczne doskonalenie programów i planów studiów realizowane przez rady programowe, ze szczególnym uwzględnieniem analizy treści merytorycznych, eliminacji ich powtarzalności, zachowania właściwej sekwencyjności przedmiotów, dostosowania punktacji ECTS oraz odpowiedniego doboru form zajęć do specyfiki modułów. Proces ten odbywa się w oparciu o opinie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, a w niektórych przypadkach także z uwzględnieniem zaleceń Polskiej Komisji Akredytacyjnej. O wysokim poziomie kształcenia świadczy także wysoki odsetek absolwentów zadowolonych zarówno z ukończonego kierunku studiów, jak i z samej Uczelni. Ważną rolę odgrywa współpraca rad programowych z otoczeniem społeczno-gospodarczym, która umożliwia dalsze doskonalenie programów studiów oraz ich lepsze dostosowanie do aktualnych wymagań rynku pracy. Potwierdzeniem wysokiej jakości kształcenia są również bardzo dobre wyniki uzyskiwane przez studentów w ramach przedmiotów podstawowych i kierunkowych, gdzie około 90% ocen stanowią oceny dobre i bardzo dobre. Na podkreślenie zasługuje także rozwój umiędzynarodowienia związany z prowadzeniem studiów anglojęzycznych oraz wymianą studentów realizowaną w ramach programu Erasmus+. Pozytywnym zjawiskiem jest ponadto wysoka aktywność naukowo-badawcza studentów angażujących się w działalność studenckich kół naukowych. Wysoka jakość kształcenia jest również wzmacniana przez stałe podnoszenie kompetencji kadry naukowo-dydaktycznej poprzez udział w stażach, specjalistycznych szkoleniach dydaktycznych oraz krótkoterminowych wyjazdach zagranicznych.

Wnioski i zalecenia

Senacka Komisja ds. Dydaktyki i Zarządzania Jakością Kształcenia UP w Lublinie stwierdza poprawną i skuteczną realizację procesu kształcenia w roku akademickim 2024/2025. W trosce o dalsze podnoszenie jakości kształcenia, na podstawie raportów Wydziałowych Komisji za rok akademicki 2024/2025, Komisja uprzejmie zaleca:

- 1) wsparcie adaptacyjne dla studentów pierwszego roku poprzez działania integracyjne, zwiększenie liczby zajęć praktycznych i projektowych już od pierwszego semestru w celu ograniczenia rezygnacji z podjętych studiów (zjawisko drop out)
- 2) zwiększyć promocję kierunków Uczelni w szkołach średnich i przestrzeni medialnej, podkreślając praktyczne kompetencje i ścieżki zawodowe absolwentów;
- 3) kontynuację działań mających na celu zachęcenie studentów do uczestnictwa w ankiecie oceniającej nauczycieli akademickich oraz wdrożenie elektronicznego systemu ankietyzacji absolwentów ukończonych kierunków;
- 4) kontynuację prowadzenia szerokich działań o charakterze informacyjnym i motywacyjnym, mających na celu dalsze zwiększanie skali mobilności międzynarodowej studentów;
- 5) nieustanną troskę i stanie na straży wysokiej jakości prac dyplomowych zarówno po stronie promotorów jak i recenzentów;
- 6) kontynuację doskonalenia bazy dydaktycznej oraz zwiększenie atrakcyjności kierunków studiów poprzez dalsze rozwijanie współpracy z podmiotami zewnętrznymi w celu dopasowywania programu studiów i modułów do potrzeb rynku;
- 7) upowszechnianie informacji na temat możliwości włączenia studentów w badania naukowe prowadzone przez jednostki w dyscyplinach naukowych, w ramach których realizowany jest kierunek studiów;
- 8) wprowadzenie języka hiszpańskiego do oferty języków do wyboru w związku ze wzrostem popularności tego języka wśród młodzieży i z licznymi umowami z partnerami hiszpańskimi w ramach programu Erasmus+, którzy nie zawsze oferują przedmioty w języku angielskim.

Z-ca Przewodniczącej
Senackiej Komisji ds. Dydaktyki i Zarządzania Jakością Kształcenia
Prof. dr hab. Paweł Glibowski

Przewodnicząca
Senacka Komisji ds. Dydaktyki i Zarządzania Jakością Kształcenia
prof. dr hab. Bożena Nowakowicz-Dębek